

Załącznik
do Uchwały Nr .../.../16
Rady Miejskiej w Brusach
z dnia 2016 roku

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2017 ROK

Brusy, 2016

Rok 2017 będzie kolejnym rokiem realizacji na terenie miasta i gminy Brusy programów: Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, jak również kontynuacją wielu działań zainicjowanych w latach poprzednich. Określa on lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień.

Podstawy prawne:

- 1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 487),*
- 2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 224 ze zm.),*
- 3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 1390),*
- 4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2016r., poz. 930 ze zm.),*
- 5. Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 446 ze zm.),*
- 6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011r., Nr 209, poz. 1245).*

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest podstawowym dokumentem określającym zakres i formę realizacji działań związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii na terenie miasta i gminy Brusy. Oba programy wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Brusy na lata 2015-2020 - przyjętą Uchwałą Nr VII/68/15 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 29 października 2015 roku zarówno w zakresie celu strategicznego: wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu, jak i przewidzianych kierunków działań dla tego celu. Niniejsze programy mają na celu stworzenie spójnego systemu działań naprawczych oraz profilaktyki uzależnień i problemów społecznych z nimi związanych, a także zmniejszenie skali tych zjawisk.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok ma charakter dokumentu rocznego. Okoliczność ta nakazuje opierać planowane w nim działania na podstawach finansowych określonych w przyjętym na dany rok budżecie Gminy Brusy, bazować w realnie podejmowanych działaniach na istniejącej infrastrukturze organizacji i podmiotów, które w okresie danego roku są w stanie zapewnić realizację przyjętych zadań i priorytetów. Roczna perspektywa zadań powoduje, że większość z nich będzie kontynuacją z lat poprzednich, szczególnie jeśli są adresowane do szerokiego grona odbiorców. Przykładem takich działań są: utrzymanie działalności Punktu konsultacyjnego, udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych: „Zachowaj Trzeźwy Umysł” „Odpowiedzialny Kierowca”, dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, programów profilaktycznych oraz wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

I. Wstęp

Konsumpcja alkoholu w sposób istotny wpływa na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a jej negatywne konsekwencje dotyczą nie tylko samych osób pijących szkodliwie lub uzależnionych, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych tj. przestępczość, ubóstwo, przemoc w rodzinie, wypadki samochodowe i winno być przedmiotem szczególnej uwagi ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

Zastanawiamy się jak szybciej, skuteczniej i efektywniej pomagać rodzinom dotkniętym problemem uzależnienia. Z kolei pomoc to nie tylko minimalizowanie ich skutków, ale przede wszystkim zapobieganie, czyli edukowanie, uświadamianie, wskazywanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi. Pomagać to również podejmować działania polegające na kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia „nie” wszelkim używkom, niezależnie presji otoczenia.

II. Diagnoza problemu konsumpcji napojów alkoholowych i uzależnienia od alkoholu na terenie miasta i gminy Brusy

Bardzo ważne w planowaniu i realizacji działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych jest dokładne rozpoznawanie problemów na terenie miasta i gminy, zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanego uzależnieniem.

Analiza wartości sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2013-2015 pokazuje nieznaczne wahania w zakresie poziomu konsumpcji w tym zakresie. Dotyczy to zarówno alkoholu niskoprocentowego oraz piwa (2013 r. – 7.448.874,41 zł, 2014 r. – 6.997.247,83 zł, 2015 r. – 7.058.239,85 zł), alkoholu powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) (2013 r. – 503.070,63 zł, 2014 r. – 499.111,33 zł, 2015 r. – 535.345,77 zł) a także alkoholu powyżej 18% (2013r. – 3.024.445,57 zł, 2014r. – 3.056.156,99 zł, 2015r. – 3.030.719,72 zł). Sprzedawcy z terenu miasta i gminy Brusy wykazali, że w 2016 roku wartość sprzedaży w 2016 r. pozostanie na poziomie 10.656.018,80 zł.

Skalę problemów społecznych miasta i gminy Brusy związanych z nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców zobrazują poniżej przedstawione dane instytucji prowadzących działania w sferze przeciwdziałania alkoholizmowi.

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brusach (GKRPA)

Do jednego z głównych zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Polskie ustawodawstwo mówi o zobowiązaniu do leczenia odwykowego, a więc nie ma to charakteru przymusu w sensie prawnym.

Z prowadzonej ewidencji wynika, że w 2013 do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brusach wpłynęło 25 wniosków, z czego 13 skierowano do Sądu (łącznie w 2013 roku o zobowiązanie lub zmianę orzeczonych zobowiązań wnioskowano wobec 16 osób). W 2014 roku GKRPA podejmowała czynności w 39 sprawach związanych z nadużywaniem alkoholu. W tym okresie do Komisji wpłynęło 23 wniosków w tym zakresie (po 7 z Policji i od członków rodziny, 5 – od kuratora zawodowego i 4 z Zespołu interdyscyplinarnego). Łącznie do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego skierowano 14 wniosków. Komisja przeprowadziła 23 rozmowy interwencyjno-motywacyjne.

W 2015 roku GKRPA zajmowała się 60 sprawami związanymi z nadużywaniem alkoholu. W tym okresie do Komisji wpłynęły 22 wnioski (z Zespołu Interdyscyplinarnego – 12, od rodziny – 7, z Policji – 2 oraz od kuratora zawodowego –). Łącznie do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego skierowano 13 wniosków.

W okresie od stycznia do końca listopada 2016 roku GKRPA zajmowała się 50 sprawami związanymi z nadużywaniem alkoholu. W tym okresie do Komisji wpłynęły 24 wnioski (z Zespołu interdyscyplinarnego -5, od rodziny -10, z policji – 6, od kuratora zawodowego -2 oraz od innych osób -1). Łącznie do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego skierowano 22 wnioski (w tym 5 z wnioskiem o ponowne wyznaczenie terminu leczenia lub zmianę sposobu leczenia). Komisja przeprowadziła 15 rozmów interwencyjno-motywacyjnych, w tym 12 z osobami wobec których istnieje podejrzenie, że nadużywają alkoholu.

2. Punkt konsultacyjny w Brusach

Zakres działalności Punktu:

- *postępowanie diagnostyczne, polegające na rozpoznaniu sytuacji psychospołecznej, medycznej, prawnej klienta oraz ustalenie skutecznych sposobów pomocy,*
- *poradnictwo psychologiczne i prawne dla osób uzależnionych oraz ich rodzin, w tym rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,*
- *wszechstronna informacja na temat mechanizmów powstawania uzależnień oraz możliwości i dostępnych form terapii,*

- dostarczanie informacji o dostępnych miejscach pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji, które mogą się włączyć w systemową pomoc dla rodziny,
- motywowanie i kierowanie do leczenia,
- udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i ich rodzin,
- propagowanie zdrowego trybu życia.

Na chwilę obecną w Punkcie konsultacyjnym pracuje łącznie 6 specjalistów (2 certyfikowanych terapeutów ds. uzależnień, 3 psychologów oraz radca prawny).

W okresie styczeń – listopad 2016 roku udzielili oni łącznie 792 osobo/porad indywidualnych:

- psychologodzy: 264,
- terapeuci ds. uzależnień: 352,
- prawnik: 176.

W 2015 roku udzielono 884 osobo/porad, w 2014 roku – 778 osobo/porad.

Najczęściej zgłaszanym problemem przez osoby korzystające z porad psychologa jest autoagresja i stany depresyjne, a także współuzależnienie. Z porad terapeutów w przeważającej większości korzystają osoby uzależnione oraz współuzależnione. Z porad prawnych korzystają najczęściej osoby współuzależnione oraz osoby doznające przemocy domowej.

3. Zespół interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie (ZI)

Działający przy Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brusach Zespół interdyscyplinarny koncentruje swe zadania głównie wokół integrowania i koordynowanie działań podmiotów uprawnionych do interwencji i pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz specjalistów działających w tej dziedzinie.

Procedurę Niebieskiej Karty (NK) w 2012 roku prowadzono w 42 rodzinach (33 założonych nowych Kart), w 28 rodzinach połączone było to z problemem alkoholowym. W 2013 roku dotyczyła ona 46 rodzin (38 założonych nowych Kart), z czego u 32 rodzin zdiagnozowano związek z problemem alkoholowym. W 2014 roku ZI pracował z 58 rodzinami (40 założonych nowych Kart dla 35 rodzin), z czego u 35 rodzin dotkniętych przemocą wystąpił problem alkoholowy. Zespół w 2015r. prowadził procedurę w 45 rodzinach (43 nowe Karty, 28 rodzin po raz pierwszy objętych pomocą w 2015r.). W 22 przypadkach problem przemocy łączył się z nadużywaniem alkoholu,

w jednym z podejrzeniem narkomanii. W okresie od stycznia do listopada 2016r. Zespół pracował z 37 rodzinami, wśród nich jest 23 rodziny, z którymi rozpoczęto pracę na nowo w 2016r. W wymienionym okresie do Zespołu trafiły 38 NK uruchamiające procedurę. W 14 przypadkach podejrzenie istnienia przemocy w rodzinie powiązane było z podejrzeniem nadużywania alkoholu.

Dane statystyczne lokalne poświadczają opracowania naukowe mówiące o związku alkoholu i przemocy w rodzinie. Alkohol może pobudzać agresję lub przemoc przez zakłócenie normalnej pracy mózgu. Prace badawcze potwierdzają wzrost agresywności w miarę wzrostu ilości spożytego alkoholu. Zarówno spożycie alkoholu, jak i przemoc są powszechnymi zjawiskami w naszym społeczeństwie, a pomiędzy nimi istnieje wiele związków, a podejmowanie działań interdyscyplinarnych może ograniczyć w znacznej mierze skalę zachowań dysfunkcyjnych.

4. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach (MGOPS)

Zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brusach (MGOPS) w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, często także dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami.

Zapotrzebowanie na pomoc MGOPS kształtuje się na niezmiennym poziomie od kilku lat. Co roku z wsparcia Ośrodka korzysta ok. 500 rodzin miasta i gminy Brusy. W 2014 roku ze świadczeń pieniężnych skorzystało 381 osobom, z świadczeń niepieniężnych – 672 osób, z pomocy w postaci pracy socjalnej – 28 rodzin. W 2015 roku udzielono pomocy w postaci świadczeń pieniężnych - 269 osobom, świadczeń niepieniężnych – 811 osobom, wyłącznie pracy socjalnej – 84 rodzinom. W pierwszym półroczu br. pomocy w postaci świadczeń pieniężnych udzielono 140 osobom, świadczeń niepieniężnych – 718 osobom, natomiast wsparcia w postaci pracy socjalnej – 70 rodzinom.

Główne powody przyznania pomocy społecznej to:

	2014	2015	do końca czerwca 2016
niepełnosprawność	151	167	124

bezrobocie	197	144	142
ubóstwo	363	344	308
bezradność opiekuńczo-wychowawcza	5	4	6
długotrwała lub ciężka choroba	38	36	38
alkoholizm	22	20	18
przemoc w rodzinie	0	1	3
Inne:	255 (w tym 250 z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa oraz 5 - z powodu bezdomności)	289 (w tym 281 z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, 4 - z powodu bezdomności 4 - zdarzenie losowe)	272 (w tym 269 z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa, 1 - z powodu sieroctwa, 2 - zdarzenie losowe)

Potrzeba ochrony macierzyństwa, niepełnosprawność, bezrobocie i przede wszystkim ubóstwo to najczęstsze przyczyny udzielania pomocy przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brusach. Powody te utrzymują się od lat na stałym poziomie. Przedstawione powyżej trudne sytuacje rodzin rodzą zapotrzebowanie na wsparcie zewnętrzne, instytucjonalne.

5. Posterunek Policji w Brusach

Podejmując działania na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi nie można pominąć roli policji, która jest zobowiązana do zapewnienia bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania porządku publicznego.

Policja informuje, że w okresie od stycznia do listopada 2016 roku do Izb Wyrzeźwień KPP w Chojnicach i Człuchowie, celem wyrzeźwienia, przewieziono 21 osób (w 2015 roku – 28 osób, w roku 2014 - 29 osób). 20 osób nieletnich znajdujących się pod wpływem alkoholu odebrali rodzice lub opiekunowie z Posterunku Policji w Brusach (w 2015 roku – 8 nieletnich, w 2014 roku - 14 nieletnich). Dodatkowo 3 nieletnich będących pod wpływem alkoholu przewieziono do domów rodzinnych. Zauważa się zatem wzrost ilości osób nieletnich znajdujących się pod wpływem alkoholu. Ujawniono 150 przestępstw kryminalnych, w tym 26 dokonanych przez osoby w stanie nietrzeźwości. Zatrzymano łącznie 68 osób kierujących pojazdami na drodze publicznej, w tym w stanie nietrzeźwości: 57 (kierujących pojazdami mechanicznymi dwuśladowymi – 16, motorowerami – 4, rowerami -21) oraz 12 osób kierujących po spożyciu alkoholu (6 - kierujących samochodami osobowymi i 5 – jednośladowymi) /w 2015 roku 33 osoby kierowały pojazdami mechanicznymi w stanie

nietrzeźwości, w tym: 1 osoba po użyciu narkotyków, 2 osoby po spożyciu alkoholu, 15 osób kierowało rowerami w stanie nietrzeźwości oraz 7 po spożyciu alkoholu; w 2014 roku zatrzymano łącznie 63 osoby kierujące pojazdami na drodze publicznej, w tym w stanie nietrzeźwości: 22 - kierujących samochodami osobowymi i 30 - rowerem oraz po spożyciu alkoholu: 6 - kierujących samochodami osobowymi i 5 – rowerem./

III. Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych

Do kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na obrót napojami alkoholowymi zobowiązany jest Burmistrz w związku z wydanymi zezwoleniami na sprzedaż napojów alkoholowych oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gmina realizuje politykę ograniczania dostępności do napojów alkoholowych m.in. poprzez kontrolowanie punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przez upoważnionych przez Burmistrza Brus członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracowników Urzędu Miejskiego w Brusach, pod kątem przestrzegania przez przedsiębiorców zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W bieżącym roku (styczeń – listopad) kontrole przeprowadzono w 20 placówkach handlu detalicznego oraz 1 w placówce gastronomicznej. Rada Miejska w Brusach, uchwałą Nr III-26/03 z dnia 26 marca 2003 roku ustaliła zasady usytuowania oraz liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa). Wskazano limity: dla sprzedaży detalicznej – 48 punktów, dla gastronomii – 17 punktów. Dodatkowo uchwałą Nr XVIII/180/05 Rady Miejskiej w Brusach z dnia 27 maja 2005 roku wprowadziła zakaz spożywania napojów alkoholowych w wyznaczonych miejscach na terenie miasta i gminy Brusy.

Aktualnie na terenie gminy Brusy zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych posiada 60 placówek (handlowych – 50, gastronomicznych – 10) posiadających łącznie 135 zezwoleń - z podziałem na sprzedaż napojów alkoholowych: do 4,5% oraz piwa - 59, powyżej 4,5% do 18% - 41, a powyżej 18% zawartości alkoholu – 35 zezwoleń.

IV. Cele Programu

Nadrzędnym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele szczegółowe to:

1. Zwiększenie dostępności do instytucji wspomagających proces leczenia oraz rehabilitacji osób nadużywających substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin.
2. Redukcja szkód spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych, w szczególności alkoholu.
3. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej co do skutków używania substancji psychoaktywnych.
4. Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji wchodzących w skład zespołów do działań interdyscyplinarnych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przemocy.

V. Zadania do realizacji

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu; udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej - a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Środki finansowe potrzebne do realizacji zadania – 68.460 zł

Termin realizacji zadania – na bieżąco w ciągu roku.

Sposób realizacji zadania:

- zabezpieczenie ciągłości funkcjonowania Punktu konsultacyjnego i realizacji prac w zakresie motywowania i informowania o możliwości podjęcia leczenia, udzielanie wsparcia osobom i ich rodzinom po zakończonym leczeniu oraz podejmowanie, wspólnie z Zespołem Interdyscyplinarnym działającym przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Brusach, interwencji w zakresie przemocy domowej (w tym m.in. organizacja zajęć korekcyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie),
- finansowanie wyposażenia Punktu konsultacyjnego w pomoce i sprzęt, w tym dydaktyczny niezbędny do realizacji zadań,
- zakup/prenumerata i dystrybucja publikacji, materiałów edukacyjnych, informatycznych na potrzeby Punktu konsultacyjnego (ulotki, informatory, itp.),
- wspieranie inicjatyw w tworzeniu grup samopomocowych,

- podtrzymywanie współpracy służb - Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brusach, kuratorów sądowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

Wskaźniki: liczba udzielonych porad/konsultacji w Punkcie konsultacyjnym, liczba procedur NK powiązanych z nadużywaniem alkoholu.

Zadanie 2

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych mieszkańców ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

Środki finansowe potrzebne do realizacji zadania – 135.935 zł

Termin realizacji zadania – na bieżąco w ciągu roku.

Sposób realizacji zadania:

- finansowanie programów profilaktycznych i interwencyjno – korekcyjnych w ramach zajęć prowadzonych dla dzieci i młodzieży, w tym m.in.:

- ✓ wynagrodzenia realizatorów,
- ✓ przedmioty i materiały do prowadzenia zajęć.

- zwiększenie dostępności i jakości szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych oraz wspomaganie kształcenia w dziedzinie profilaktyki wychowawców, nauczycieli, pedagogów, rodziców, pracowników socjalnych, policjantów, itp., w tym prowadzenie diagnozy lokalnych zagrożeń,

- organizowanie i wspieranie działań służących rekreacji i zabawie dzieci i młodzieży bez alkoholu, w tym współorganizacja dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Brusy, festynów i pikników profilaktycznych, które promują zdrowy styl życia, abstynencję i trzeźwość,

- organizowanie i wspieranie działań służących rekreacji i zabawie rodzin z małymi dziećmi – finansowanie zajęć profilaktycznych,

- organizacja wypoczynku letniego obejmującego realizację programu profilaktycznego lub socjoterapeutycznego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z terenu gminy Brusy,

- dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych realizowanych przez szkoły dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Brusy jako elementu działań profilaktycznych,

- udział w kampaniach społecznych (np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Odpowiedzialny Kierowca”, itp.)

- prowadzenie działalności informacyjnej o ofercie pomocy i podejmowanych działaniach na terenie miasta i gminy Brusy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,

- zapewnienie materiałów dydaktycznych, sprzętu na prowadzenie działalności profilaktycznej, dystrybucja publikacji edukacyjnych w środowisku szkolnym, świetlicach i itp.,
- zakup alkomatu lub urządzenia alcoblow udostępnionego dla mieszkańców miasta i gminy Brusy w celu samodzielnego sprawdzania stanu trzeźwości, a tym samym prowadzenia działalności profilaktycznej – jako zwiększenia samokontroli mieszkańców.

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba przeprowadzonych kampanii, liczba przeprowadzonych zajęć dla dzieci i młodzieży, liczba zorganizowanych/ współorganizowanych imprez profilaktycznych, liczba zorganizowanych pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz liczba osób w nich uczestniczących, ilość rozdyskrebowanych materiałów informacyjnych, ilość zakupionych urządzeń do pomiaru stanu trzeźwości i szacunkowa ilość osób z nich korzystających.

Zadanie 3

Kontynuowanie prac Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brusach

1. Środki finansowe potrzebne do realizacji zadania – 30.500 zł

2. Termin realizacji zadania – na bieżąco w ciągu roku.

3. Sposób realizacji zadania:

- prowadzenie rozmów interwencyjno – motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc do podjęcia leczenia,
- udział przedstawicieli Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brusach w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy w rodzinie i jego grupach roboczych,
- prowadzenie i przygotowanie dokumentacji związanej z wdrażaniem procedury zobowiązania do leczenia odwykowego osób nadużywających alkohol,
- finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brusach, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników Punktu konsultacyjnego, nauczycieli, pracowników socjalnych, kuratorów, policjantów, sprzedawców, właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, itp.
- finansowanie ponadpodstawowych i pogłębionych programów psychoterapii uzależnień,
- monitorowanie zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz prowadzenie kontroli przestrzegania warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- realizacja kampanii profilaktycznych oraz inicjowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień,
- współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brusach z podmiotami podejmującymi inicjatywy dotyczące ograniczania dostępności alkoholu

i przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi na terenie miasta i gminy Brusy, a także przeciwdziałanie nietrzeźwości na drogach.

Wskaźniki: liczba przeprowadzonych rozmów interwencyjno-motywacyjnych, liczba wniosków skierowanych do Komisji wobec osób nadużywających alkoholu, liczba prowadzonych przez Komisję spraw, w tym wniosków złożonych do Sądu w związku wdrażaniem procedury zobowiązania do leczenia odwykowego, liczba sfinansowanych programów ponadpodstawowych i pogłębionych programów psychoterapii uzależnień oraz liczba osób w nich uczestniczących, liczba zorganizowanych szkoleń i osób w nich uczestniczących, ilość prenumerowanych czasopism, ilość przeprowadzonych kontroli w zakresie przestrzegania warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ilość wydanych opinii dot. lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

VI. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brusach :

1. Maksymalne wynagrodzenie miesięczne:

PRZEWODNICZĄCY – 300 ZŁ BRUTTO - przy wypracowaniu na rzecz komisji co najmniej 6 godzin miesięcznie;

CZŁONEK - 200 ZŁ BRUTTO - przy wypracowaniu na rzecz komisji co najmniej 4 godzin miesięcznie.

Ponadto przewiduje się dodatkowe wynagrodzenie za użycie własnego środka transportu w związku z czynnościami na rzecz pracy w GKRPA (*m.in. w związku z kontrolą punktów sprzedaży napojów alkoholowych, uczestnictwem w szkoleniach, itp.*). W skali roku wynagrodzenie roczne zaplanowano do kwoty 500 zł (łącznie na wszystkich członków komisji) i naliczane będzie według następującej zasady: 1,00 zł brutto za 1 przejechany kilometr.

2. Podstawą wypłaty wynagrodzenia jest miesięczna karta pracy GKRPA potwierdzona:

- w przypadku członków – przez Przewodniczącego GKRPA,

- w przypadku Przewodniczącego - przez Pełnomocnika burmistrza ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

3. W przypadku niewypracowania przez członków GKRPA minimalnej ilości godzin, o których mowa w pkt. 1 wynagrodzenie nalicza się procentowo - minimalna jednostka rozliczeniowa wynosi 0,5 h.

3. Wypłata wynagrodzenia następować będzie do 15 dnia miesiąca po miesiącu, którego wynagrodzenie dotyczy.

VII. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Podniesienie świadomości mieszkańców gminy Brusy wobec skutków nadużywania alkoholu i stosowania przemocy.

2. Zwiększenie zaangażowania lokalnej społeczności w działania związane z ograniczaniem alkoholizmu na terenie gminy Brusy.

3. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu.

4. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, wynikających z uzależnienia i współuzależnienia.

VIII. Źródła finansowania programu

Finansowanie realizacji niniejszego programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące tę sprzedaż podmioty gospodarcze.

Plan wydatków na 2017 rok wynosi **234.895 zł.**

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

I. Wstęp

Nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie – narkotyków, do jakich zaliczane są naturalne lub syntetyczne substancje, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego – oddziałują na odśrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju. Rozróżniamy narkotyki pochodzenia naturalnego tj. opium, liście koki, konopie indyjskie czy grzyby halucynogenne oraz otrzymywane w laboratoriach chemicznych, do których należą: amfetamina, ecstazy czy LSD. Środki psychoaktywne mają zdolność wywoływania uzależnień oraz uszkodzenia najważniejszych narządów człowieka. Uzależnienie fizyczne jest to przystosowanie organizmu do obecności określonego środka psychoaktywnego, zaś uzależnienie psychiczne oznacza potrzebę, przymus przyjmowania określonej substancji, brak której powoduje lęk, niepokój, poczucie zagrożenia. Myśli i działania osoby uzależnionej koncentrują się wokół narkotyków, ich zdobywania i zażywania.

Narkomania niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne). Ryzyko zgonu wśród narkomanów jest kilkakrotnie wyższe niż w porównywalnej wiekowo populacji generalnej.

Ustawodawca w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii zobowiązał jednostki samorządu terytorialnego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii.

W art. 10 tej ustawy wymienione są zadania, których realizacja ma przeciwdziałać zagrożeniom uzależnienia od narkotyków.

Zadania obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej, w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie

zająć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących

w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,

5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii zbudowany jest w oparciu o kierunki działań wynikające z Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii /w tym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020/ oraz o zadania wynikające z zapisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, które stanowią podstawę do działania w tym obszarze na szczeblu gminy.

Program skierowany jest do mieszkańców miasta i gminy Brusy: dzieci, młodzieży, ich rodziców, opiekunów, osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych oraz członków ich rodzin, nauczycieli, pedagogów i specjalistów z zakresu problematyki uzależnień.

Znaczna część zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii będzie realizowana łącznie z zadaniami dotyczącymi przeciwdziałania alkoholizmowi wyznaczonymi w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2017 rok.

II. Zjawisko narkomanii w środowisku lokalnym

Przeprowadzona pod koniec 2012 roku diagnoza pokazuje, że zjawisko używania narkotyków jest umiarkowanie nasilone wśród młodych mieszkańców miasta i gminy Brusy. Przeprowadzone badania wykazują, że dwóch uczniów (1,3%) szkoły podstawowej miało kontakt z narkotykami. Wśród starszych uczniów, 30 uczniów szkół gimnazjalnych (15,9%) oraz 29 uczniów szkół ponadgimnazjalnych (35,5%) miało chociaż raz w życiu doświadczenia z używaniem substancji psychoaktywnych. W przypadku uczniów szkół podstawowych, średni wiek inicjacji narkotykowej wyniósł 11 lat, w szkołach gimnazjalnych 13,3 lat, zaś uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 15,3 lat. Niepokojący jest dość wysoki odsetek uczniów szkół ponadgimnazjalnych, którzy przynajmniej raz w życiu mieli kontakt z substancjami odurzającymi. Odsetek badanych uczniów, którzy mieli kontakt z narkotykami, może być zawyżony przez odpowiedzi uczniów zaliczających tabakę do narkotyków.

W 2013 roku Policja ujawniła na terenie miasta i gminy Brusy 3 przypadki posiadania narkotyków przez osoby dorosłe. W 2014 roku zatrzymano 6 osób posiadających środki odurzające (marihuana, amfetamina). W 2015 roku zatrzymano 8 sprawców posiadających środki odurzające (w tym marihuana -1). Przy wykorzystaniu narkotestów, zakupionych w ramach programu, funkcjonariusze Posterunku Policji w Brusach przebadali na zawartość w organizmie środków odurzających w 2014 roku - 9 kierujących pojazdami, od stycznia 2015 roku do listopada 2016 roku - 70. Jak informuje Posterunek policji w Brusach w ostatnim czasie odnotowano znaczny wzrost osób kierujących pojazdami mechanicznymi będący pod wpływem środków odurzających.

III. Cele Programu

1. Cel główny

Ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów.

Cele szczegółowe to:

1. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy osobom w trudnej sytuacji życiowej, uzależnionym.
2. Zapobieganie i zmniejszenie degradacji psychofizycznej oraz zaburzeń życia rodzinnego osób uzależnionych.
3. Edukacja publiczna na temat negatywnego działania narkotyków na organizm.
4. Zwiększenie liczby ofert szkoleniowych w dziedzinie profilaktyki narkotykowej.
5. Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programów profilaktycznych.

Harmonogram działań

Zadanie 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, w tym udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii

1. Środki finansowe potrzebne do realizacji zadania – finansowanie w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Termin realizacji zadania – na bieżąco w ciągu roku.

3. Sposób realizacji zadania:

- udzielanie profesjonalnej pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej osobom zagrożonym narkomanią i eksperymentującym z narkotykami w Punkcie konsultacyjnym,
- informowanie o możliwościach leczenia stacjonarnego i jego skuteczności w zapobieganiu negatywnym następstwom używania substancji psychoaktywnych,
- udzielanie pomocy rodzinom osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

Zadanie 2

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży

1. Środki finansowe potrzebne do realizacji zadania – 4.000 zł

2. Termin realizacji zadania – na bieżąco w ciągu roku.

3. Sposób realizacji zadania:

- działalność informacyjno-edukacyjna poprzez zakup, prenumeratę i dystrybucję materiałów dotyczących rozwiązywania problemów narkomanii rozprowadzanych przez Punkt konsultacyjny, szkoły i inne współpracujące w tym zakresie organizacje,
- prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką i promowaniem zdrowego stylu życia,
- organizowanie festynów, happeningów, imprez profilaktycznych, konkursów, itp.,
- realizacja na terenie szkół programów/warsztatów profilaktycznych informujących o szkodliwości sięgania po środki odurzające, ugruntowujących postawy życia bez narkotyków jako zwiększenie dostępności i jakości szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych.
- szkolenia specjalistyczne dla pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, nauczycieli, psychologów w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, członków GKRPA, policjantów, itp.

Zadanie 3

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii

1. Środki finansowe potrzebne do realizacji zadania – 2.500 zł

2. Termin realizacji zadania – na bieżąco w ciągu roku.

3. Sposób realizacji zadania:

- współpraca z Posterunkiem Policji w Brusach w zakresie przeciwdziałania narkomanii,
- udział w kampaniach społecznych,
- wspieranie działalności innych podmiotów służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii m.in. poprzez użyczenie pomieszczeń na prowadzenie szkoleń oraz drobnego sprzętu biurowego.

IV. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Podniesienie świadomości mieszkańców gminy wobec skutków używania substancji psychoaktywnych.
2. Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od narkotyków.
3. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, wynikających z uzależnienia i współuzależnienia.

V. Źródła finansowania programu

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok są dochody uzyskane z opłat za zezwolenia wydawane na sprzedaż napojów alkoholowych. Na realizację w/w programu przeznaczają się środki finansowe w łącznej wysokości **6.500 zł**.